

TAYM-MENEJMENTNING MAKTABGACHA TA'LIM TASHKIOTLARINI BOSHQARISHDAGI AHAMIYATI

Akramova Adolatxon Kodirxonovna.

*Maktabgacha ta'lism tashkilotlari
direktor va mutaxassislarini
qayta tayyorlash va
ularni malakasini oshirish instituti
mustaqil izlanuvchi*

Annotatsiya: ushbu maqolada menejment to'g'risida tushuncha, time menejement vaqtini samarali boshqarishning afzalliklari, unumdoorlik va samaradorlikni maksimal darajada oshirish, professional obro'ni rivojlantirish, martaba zinapoyalaridan ko'tarilish imkoniyatlarini oshirish va boshqalar to'g'risida yozilgan.

Kalit so'zlar: managemen, time menejement, vaqt, boshqaruv, afzallik, samaradorlik, imkoniyat.

Menejment (ingлизча со'здан олинган bo'lib - boshqaruv)-turli korxonalar faoliyati samaradorligini oshirishga qaratilgan boshqaruvning zamонавиу texnologiyalari,tamoyillari,usullari, vositalari va shakllari majmui hisoblanadi.

Time menejment – (vaqtini boshqarish) - bu, ayniqsa, samaradorlik, samaradorlik va samaradorlikni oshirish uchun muayyan tadbirlarga sarflangan vaqtini rejalashtirish va ongli ravishda nazorat qilish jarayoni.

Vaqtni boshqarish ish, ijtimoiy hayot, oila, sevimli mashg'ulotlar, shaxsiy manfaatlar va majburiyatlarga oid talablarni o'z ichiga oladi. Vaqtadan unumli foydalanish odamlarga faoliyatni boshqarishda ko'proq tanlov imkoniyatini beradi. Vaqtini boshqarish bir qator ko'nikmalar, vositalar va texnikalar bilan yordam berishi mumkin, ayniqsa, belgilangan muddatga mos keladigan aniq vazifalar, loyihamar va maqsadlarni amalgalashda oshirishda.

Dastlab, vaqtini boshqarish atamasi faqat biznes va mehnat faoliyatini o'z ichiga olgan bo'lsa, vaqt o'tishi bilan bu atama shaxsiy faoliyatni ham qamrab oldi. Vaqtini boshqarish tizimi - bu jarayonlar, vositalar, texnikalar va usullarning ishlab chiqilgan kombinatsiyasi. Vaqtini boshqarish odatda har qanday loyiha boshqaruvida zarurat hisoblanadi, chunki u loyihami yakunlash vaqt va hajmini belgilaydi.

Nima uchun maktabgacha ta'lism tashkilotida vaqtini boshqarish muhim?

Erta bolalik davridagi ta'lism va g'amxo'rlik (bola parvarishi) sohasida ishlayotganingizda, ba'zida hamma narsani bajarish uchun kun etarli vaqt yo'qdek tuyulishi mumkin. Sizni band qilish uchun har doim muhim ishlar mavjud va tez-tez e'tibor talab qiladigan shoshilinch vazifalar paydo bo'ladi. Ammo vaqtingizdan unumliroq foydalanish uchun nima qila olasiz?

Yaxshi vaqt ni boshqarish nima ekanligini va vaqt dan qanday unumli foydalanishni tushunishga yordam berish uchun biz vaqt ni boshqarishning eng yaxshi ko'nikmalarini birlashtirdik.

Vaqtni qanday boshqariladi?

Vaqtni boshqarish - bu muayyan tadbirlar, vazifalar yoki loyihalarga erishish uchun vaqtingizni samarali rejalishtirish va tashkil etish jarayoni. Vaqt ni boshqarish qobiliyati samaradorlik, mahsul dorlik va muvaffaqiyatni maksimal darajada oshirishga yordam beradigan muhim mahoratdir. Vaqt ni boshqarish ham o'tkazib yuborilgan muddatlarni kamaytirish va stressni kamaytirishning kalitidir.

Shu bilan birga, vaqt ni boshqarish bir kun ichida imkon qadar ko'proq vazifalarni bajarishga urinish yoki vaqtingizning har bir daqiqasidan unumli foydalanish emas. Buning o'rni ga, bu sizning vazifalaringiz ro'yxatidagi kundalik mashg'ulotlarni belgilashga imkon beradigan moslashuvchan jadval yaratish va shu bilan birga kun davomida paydo bo'ladi gan har qanday shoshilinch vazifalarni bajarish uchun aqliy farovonligingizni yo'qotmasdan moslashish imkoniyatini beradi.

Bolalarga g'amxo'rlik qilish haqida gap ketganda, vaqt ni samarali boshqarish muhim vazifalarni boshqarish uchun juda muhimdir, shuning uchun siz bolalarga yuqori sifatli parvarish va ta'lim berishga e'tibor qaratishingiz mumkin. Shunday qilib, o'tkazib yuborilgan muddatlarni o'tkazib yubormaslik uchun tanaffuslarni o'tkazib yuborishdan ko'ra, vaqt ni boshqarish ko'nikmalarini qo'llash foydali bo'lishi mumkin, shuning uchun vazifalar ro'yxatidagi barcha vazifalarni imkon qadar to'liq bajarish uchun etarli vaqtga ega bo'lasiz.

Vaqtni boshqarish ko'nikmalarini sizning shaxsiy va professional hayotingizda muvaffaqiyatga erishish uchun juda muhimdir. Vaqt ni to'g'ri boshqarish sizga diqqatni jamlashga, samaradorlikni oshirishga, kundalik vazifalarinigizga erishishga va ruhiy salomatlikni yaxshiroq boshqarishga yordam beradi.

Raqobatbardosh shaxsning ideal modeli:

Motivlar va qiymat yo'naliishlari

Maqsadlar va qiymat yo'naliishlarining aniqligi,

Ustuvorliklardan xabardorlik,

Ambitsiya,

Rahbarlikka intilish,

Optimizim, biznesingiz muvaffaqiyatiga ishonish,

Biznesga chuqur qiziqish,

Sog'lom turmush tarziga e'tibor qaratish,

Yuqori sifatli yakun uchun intilish,

Axloqiy fazilatlari

Ma'suliyat

Majburiyat

Tolerantlik

Vaqtinchalik murosaga kelish qobiliyati

Axloqiy tanlov sharoitida mustaqillik.

Vaqtni yaxshi boshqarishning afzallikkari.

Agar siz siz boshqarayotgan maktabgacha ta'lif tashkilotingizda vaqtini to'g'ri boshqarish bo'yicha mashq qilsangiz, ishingizni osonlashtirishga yordam beradigan bir qator turli imtiyozlarni ochasiz.

Vaqtni samarali boshqarganingizda bahramand bo'lishingiz mumkin bo'lgan asosiy afzallikkardan ba'zilari:

Hosildorlik va samaradorlikni maksimal darajada oshirish,

Ish joyida ham, ish joyidan tashqarida ham stressni kamaytiring,

Yaxshiroq professional obro'ni rivojlantirish,

Martabaga ko'tarilish imkoniyatlarini oshirish,

Shaxsiy va professional maqsadlarga erishish uchun katta imkoniyatlar va xodimlaringizni qo'llab-quvvatlash va markazingizdagi oila va bolalar bilan bog'lanish kabi muhim narsalarga e'tiboringizni qaratish uchun ko'proq vaqt ajrating.

Yaxshi vaqtini boshqarish qobiliyatları

Vaqtni samarali boshqarish ko'nikmalarini qo'llash samaradorlikni oshirish, ko'proq vazifalarni bajarish va stressni kamaytirish uchun juda muhimdir. Maktabgacha ta'lif tashkilotida vaqtini boshqarish ko'nikmalarini joriy etishning bir necha oson usullari:

SMART maqsadlarni qo'ying: vaqtini boshqarish haqida gap ketganda, aniq maqsadlar qo'yish sizga vazifalarni birinchi o'ringa qo'yish va vaqtdan unumli foydalanishga yordam beradi. Maqsadlar aniq, o'lchanadigan, erishish mumkin bo'lgan, tegishli va vaqtga bog'liq bo'lishi kerak.

Vazifalarni birinchi o'ringa qo'ying: vazifalarni muhimligi va dolzarbligi darajasiga qarab aniqlash va tartiblash vaqtini samarali rejalashtirishga yordam beradi. Eyzenxauer matritsasi kabi vositadan foydalanish shoshilinch vazifalarni muhim vazifalardan farqlashga yordam beradi, shunda siz ustuvorliklaringizni samarali rejalashtirishingiz mumkin.

Bir vazifaga e'tibor qarating: bir vazifadan ikkinchisiga o'tishdan ko'ra, bir vaqtning o'zida bitta vazifani bajarishga intiling. Agar sizning oldingizda katta vazifa bo'lsa, boshqa unchalik muhim bo'limgan ishlarni keyingi kunga topshirishdan qo'rwmang.

Kundalik jadval tuzing: jadval, aniq reja yoki ishlar ro'yxatini yaratish sizga bajarishingiz kerak bo'lgan barcha tadbirlarni tasavvur qilishga yordam beradi va har bir vazifaga qancha vaqt ajratishingiz haqida tasavvurga ega bo'lishingiz mumkin. Har haftaning boshida jadval tuzasizmi yoki ertalabki birinchi narsadan qat'i nazar, asosiysi siz uchun eng mos keladigan usulni topishdir.

O'xshash vazifalarni guruhlang: ba'zi odamlar bir zarbada o'xshash vazifalarni bajarishni foydali deb bilishadi. Misol uchun, kun davomida kelganlarida javob berishdan ko'ra, elektron pochta xabarlariga javob berish, telefon qo'ng'iroqlarini amalga oshirish va matnli xabarlarga javob berishga vaqt ajrating.

Vakillarga topshiring: hamma narsani o'zingiz bajarishga harakat qilishdan ko'ra, malakali hamkasblarga topshiriq berish, vaqtingizni muhimroq narsalarga qaratish uchun samaradorlikni oshirishga yordam beradi.

Vaqtni blokirovka qilishni amalga oshiring: kunning ma'lum vaqtlarida siz samaraliroqmisiz? Ishlar ro'yxatidagi muhim vazifalarni bajarishga e'tiboringizni qaratish uchun jadvalingizda ushbu soatlarni blokirovka qilishga arziydi. Ba'zi odamlar bu vaqtarda qiyinroq vazifalarni rejalashtirishni foydali deb bilishadi.

Muntazam tanaffuslar qiling: motivatsiya va diqqatni jamlash, samaradorlikni oshirish va stressni kamaytirishning eng yaxshi usullaridan biri tez-tez tanaffus qilishdir. Vazifalar ro'yxatidan bir nechta ish vazifalarini kesib tashlaganiningizdan so'ng, uzoqroq tanaffusni rejalashtirishdan qo'rwmang.

Vaqtingizni kuzatib boring: nihoyat, turli vazifalar va tadbirlarga qancha vaqt sarflayotganiningizni kuzatish sizga vaqtни behuda sarflashingiz mumkin bo'lgan joylarni aniqlashga yordam beradi, shunda siz jadvalingizni o'zgartirishingiz va samaradorlikni oshirishingiz mumkin. Bundan tashqari, vaqtingizni kuzatishni boshlaganiningizdan so'ng, vaqtingizni qanday o'tkazishingiz haqida ko'proq xabardor bo'lasiz.

Kangarootime dasturiy ta'minoti muhim vazifalar va jarayonlarni avtomatlashtirishga yordam beradi, samaradorlikni oshirishga yordam beradi, shunda siz boshqa ustuvorliklarga e'tibor qaratishingiz va maktabgacha ta'lim tashkilotingizni optimallashtirishingiz mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Allen, Devid (2001). Ishlarni bajarish: Stresssiz mahsuldarlik san'ati. Nyu-York: Viking. ISBN 978-0-670-88906-8.
2. Fiore, Neil A (2006). Hozirgi odati: Kechiktirishni engish va aybsiz o'yindan zavqlanish uchun strategik dastur. Nyu-York: Pingvinlar guruhi. ISBN 978-1-58542-552-5.
3. Le Blan, Raymond (2008). Maqsadlarga erishish oson! Amaliy maqsadlarni belgilash vositalari va tasdiqlangan vaqtini boshqarish usullari. Maarheeze: Cranendonck murabbiyligi. ISBN 978-90-79397-03-7.
4. Secunda, Al (1999). 15 ikkinchi tamoyil: uzoq muddatli maqsadlarga erishish uchun qisqa, oddiy qadamlar. Nyu-York: Nyu-York: Berkli kitoblari. p. 157. ISBN 0-425-16505-1.
5. Burkeman, Oliver (2021). To'rt ming hafta. Mortals, Farrar, Straus va Giroux uchun vaqtini boshqarish. 978-0374159122
6. V.I.Andreeva (2013) Konkurentologiya. Kazan. ISBN 5-93962-053-4